

Kokemuksia ja mahdollisuuksia – vapaa sivistystyö nuorisotakuun ja maahanmuuttajakoulutuksen toteuttajana –seminaari, 7.3.2013, Helsingin Alkuisopisto

MAAHANMUUTTAJIEN KOULUTUS VAPAAN SIVISTYSTYÖN OPPILAITOKSISSA

Kansalaisopistot

Vuonna 2011 tehty selvitys sekä vuonna 2012 koostettu opistoluettelo osoittavat, että kansalaisopistoista (189 oppilaitosta) valtaosalla on jonkinlaista maahanmuuttajille suunnattua opetustarjontaa. Useat kansalaisopistot tarjoavat laajan kirjon erilaista kotoutumista vahvistavaa koulutusta kädentaidoista moniin työllistymistä edistäviin taitoihin. Kaikessa koulutuksessa kotimaisten kielten taidon edistämällä on keskeinen rooli. Kansalaisopisto tarjoaa myös luontevan mahdollisuuden kanssakäymiseen valtaväestön kanssa ja ystävyyssuhteiden rakentamiseen.

Kansalaisopistot ovat osa maahanmuuttajakoulutusta tuottavaa verkostoa. Yhteistyö kotoutumista edistävien toimijoiden välillä on tarpeen, jotta koulutustarjonnan laajuus on mahdollisimman kattavaa. Yhteistyö paikallisten TE-toimistojen kanssa mahdollistaa kansalaisopistojen tarjoaman koulutuksen muotoutumisen osaksi omaehtoista koulutusta. Muiden kouluttajien rinnalla kansalaisopistojen rooli on vahvimmillaan peruskielitaidon, työelämätiedon sekä yhteiskunta- ja kulttuurituntemuksen koulutuksessa.

Kansanopistot

Kansanopistoista (yht. 90 kampusta) yli puolet järjestää maahanmuuttajille suunnattua koulutusta. Eri koulutuksia on lukuvuonna 2012 - 2013 yli 100 kappaletta. Suurin osa niistä on pitkäkestoisia.

Kansanopistojen koulutustarjonta maahanmuuttajille on laajaa ja monipuolista. Yhden osan kansanopistojen maahanmuuttajakoulutuksesta vapaassa sivistystyössä muodostaa kotoutumiskoulutus. Tämän lisäksi kansanopistot järjestävät koulutusta myös muille ryhmille: esimerkiksi ikääntyneet; turvapaikanhakijat; nuoret, jotka eivät eri syistä pääse kotoutumiskoulutukseen; kotiäidit.

Kansanopistojen vapaan sivistystyön opinnoissa opiskeli syksyllä 2012 6143 opiskelijaa, heistä 1213 oli maahanmuuttajataustaisia. Kansanopistot järjestävät myös kotoutumiskoulutusta täydentävää kielikoulutusta, luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, perusopetusta, sen lisäopetusta, perusopetukseen valmistavaa, ammatilliseen peruskoulutukseen valmistavaa koulutusta, lyhytkursseja ja maahanmuuttajille suunnattuja kesälukioita

Kesäyliopistot

Kesäyliopistoissa (20 oppilaitosta) opiskeli 770 ulkomaalaista opiskelijaa v. 2011. Se on 1,2% kesäyliopistojen netto-opiskelijamäärästä.

Suurin osa em. koulutuksesta on Suomea ulkomaalaisille eri taitotason kielikursseja. Joissakin avoimen yliopiston jaksoissa on suomen kielen hallitsevia maahanmuuttajia. Maahanmuuttajien enemmistö asuu pääkaupunkiseudulla, mistä johtuen Helsingin seudun kesäyliopistolla on eniten tarjontaa suomen kielen kursseista.